

Skýrsla

Úttekt á rekstri og áætlun 2011 til 2014

Sveitarfélagið Álftanes

Efnisyfirlit

GREINING	4
INNGANGUR.....	4
SALA EIGNA.....	5
SKULDIR OG SKULDBINDINGAR	7
REKSTUR SVEITARFÉLAGSINS.....	8
REKSTUR GRUNNSKÓLANS	11
LAUNAÚTGJÖLD Á ÁRINU 2010	14
ÁÆTLUN FJÁRHALDSSTJÓRNAR 2011 TIL 2014	15
TILLÖGUR.....	18
1. YFIRVINNA	18
2. FRÁVEITA OG VATNSVEITA	18
3. 0201 FÉLAGSMÁLANEFND	19
4. 0202 VELFERÐARVIÐ	19
5. 0219 ÖNNUR FÉLAGSLEG AÐSTOD	19
6. 0242 TÓMSTUNDASTARF ALDRAÐRA	19
7. 0243 HEIMAJÓNUSTA ALDRAÐRA	19
8. 0246 FRAMLAG TIL HOLTSBÚÐAR	19
9. 0261 ÁGÓÐAHLUTI EBÍ	19
10. 0282 LÍKNARSJÓÐUR	19
11. 0401 SKÓLASVIÐ	20
12. 04111 NÁTTÚRULEIKSKÓLINN KRAKKAKOT	20
13. 04112 LEIKSKÓLINN HOLTAKOT	20
14. 0420 SKÓLANEFND	21
15. 0417 DAGVISTUN Í HEIMAHÚSUM	21
16. 04211 ÁLFTANESSKÓLI	21
17. 0423 SKÓLAMÖTUNEYTI	22
18. 0427 VALLRHÚS	22
19. 0428 FRÍSTUND	22
20. 04511 TÓNLISTARKÓLI ÁLFTANESS	22
21. 04512 ANNAR TÓNLISTARKÓLAKOSTNAÐUR	23
22. 0572 SUMARHÁTİÐ, ANNAÐ EN 17. JÚNÍ	23
23. 0605 ÍþRÓTTA- OG TÓMSTUNDAFULLTRÚI	23
24. 0627 VINNUSKÓLI	23
25. 0631 HÁTIÐARSALUR	23
26. 0632 SKÁTAHEIMILI	23
27. 0633 FÉLAGSMÍÐSTÖÐ ÁLFTANESS	23
28. 06511 ÍþRÓTTAHÚS	24
29. SUNDLAUG 06551	24
30. 0661 ÍþRÓTTASVÆÐI	25
31. 0689 AÐRIR STYRKIR	25
32. 0744 SJÓVARNARGARDAR	25
33. 0901 TÆKNIDEILD	25
34. 0911 MÆLINGAR OG KORTAGERD	26
35. 0922 AÐALSKIPULAG	26
36. 1059 GÖTULÝSING	26
37. 1061 SNJÓMOKSTUR	26
38. 1145 HREINSUN BÆJARLANDSINS	26
39. 1304 ATVINNUMÁLAVERKEFNI	26
40. 21011 BÆJARSTJÓRN	26
41. 21012 BÆJARRÁÐ	26
42. 2140 BÆJARSKRIFSTOFA	26
43. 2153 KYNNING SVEITARFÉLAGSINS	27
44. 13 OG 14 ÁHALDAHÚS OG ÞJÓNUSTUDEILD	27

LOKAORÐ	28
FYLGISKJÖL	29

Greining

INNGANGUR

Með bréfi, dags. 9. febrúar 2010 og með vísan til 1. mgr. 77. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 45/1998, með síðari breytingum, skipaði samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra eftirtalda aðila í fjárhaldsstjórn fyrir Sveitarfélagið Álftanes: Andra Árnason, tilnefndur af ráðherra og jafnframt formaður, Elínu Guðjónsdóttur, tilnefnd af fjármálaráðherra, og Harald L. Haraldsson, tilnefndur af Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Skipunartími fjárhaldsstjórnarinnar var frá dagsetningu bréfsins til 1. ágúst 2010 og hefur síðan verði framlengdur til 1. febrúar 2011.

Samkvæmt 78. gr. sveitarstjórnarlaga er hlutverk fjárhaldsstjórnarinnar sem hér segir:

„Fjárhaldsstjórn tekur við stjórn fjármála sveitarfélags og má enga greiðslu inna af hendi úr sveitarsjóði nema með samþykki hennar. Ályktanir sveitarstjórnar og ákvarðanir lægra settra stjórnvalda hennar, sem hafa útgjöld í för með sér, eru ógildar nema til komi samþykki fjárhaldsstjórnar. Að öðru leyti fer sveitarstjórn áfram með mállefni sveitarfélagsins.

Fjárhaldsstjórn skal rannsaka fjárreiður sveitarfélagsins og allan rekstur þess og gera nýja áætlun um tekjur og gjöld sveitarfélagsins fyrir næstu tvö fjárhagsárár.

Áætlun þessa skal senda ráðuneytinu til staðfestingar ásamt umsögn sveitarstjórnar. Að lokinni staðfestingu ráðuneytis gildir áætlunin sem fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, a.m.k. meðan sveitarfélagið er undir fjárhaldsstjórn.

Fjárhaldsstjórn getur með samþykki ráðuneytisins selt eigur sveitarfélagsins til lúkningar skuldum, þó eigi þær eigur sem nauðsynlegar eru til framkvæmda á lögskyldum verkefnum, sbr. 73. gr. Með sama móti getur fjárhaldsstjórn ákveðið að færa tiltekna starfsemi sem rekin hefur verið á vegum sveitarfélagsins í hendur einkaaðila.“

Fjárhaldsstjórnin hóf störf sín á því að kynna sér fjárhagstöðu sveitarfélagsins og semja við stærri kröfuhafa um greiðslufrest á meðan unnið væri að lausn á fjárhagsvanda sveitarfélagsins.

Síðan hóf hún að skoða rekstur sveitarfélagsins með því að fara yfir áætlanir þess og daglegan rekstur. M.a. var rætt við forstöðumenn stofnana. Að því loknu var hafist handa við gerð áætlunar fyrir næstu tvö ár eins og sveitarstjórnarlög kveða á um. Fljótlega í þeirri vinnu kom í ljós að ekki yrði hægt að sjá fyrir framtíðarmöguleika sveitarfélagsins með því að skoða einungis næstu tvö ár. Því tók stjórnin ákvörðun um að gera áætlun fyrir árin 2011 til 2014.

Við skoðun á rekstri sveitarfélagsins kom í ljós að það greiddi umtalsverðar fjárhæðir vegna yfirvinnu starfsmanna, sem ekki telst til umsaminnaðar fastrar yfirvinnu. Einnig að í mörgum tilfellum var um að ræða óeðlilega mikla umsamda fasta yfirtíð. Að mati fjárhaldsstjórnar var nauðsynlegt að taka umræddar greiðslur til gagngrar endurskoðunar, annars vegar með það að markmiði að draga almennt úr rekstrarkostnaði sveitarfélagsins og hins vegar með tilliti til þess að slíkt fyrrkomulag greiðslna fyrir vinnuframlag telst óheppilegt og dregur úr gagnsæi við áætlanagerð.

Með hliðsjón af þessu tilkynnti fjárhaldsstjórn bæjarstjóra með bréfi, dags. 18. mars 2010, að hún myndi ekki samþykkja greiðslur fyrir yfirvinnu starfsmanna frá og með 20. mars 2010, sem ekki byggðust á fyrilliggjandi samningum um fasta yfirvinnu.

Jafnframt var óskað eftir því að hann vekti athygli forstöðumanna stofnana á ákvörðuninni og að óheimilt væri að óska eftir eða samþykkja slíkt vinnuframlag frá þeim tíma nema með rökstuddri beiðni til fjárhaldsstjórnar.

Samhliða framanrituðu var farið í viðræður við stærstu kröfuhafa sveitarfélagsins til að leita leiða til lausnar á fjárhagsvanda þess.

Ljóst má vera við skoðun á fjármálum Sveitarfélagsins Álftaness að vandi þess er ekki eingöngu miklar skuldir og skuldbindingar heldur má skipta honum í þrennt:

- 1) Eignir hafa verið seldar.
- 2) Miklar skuldir og skuldbindingar.
- 3) Rekstrarvandi, þar sem tekjur hafa ekki staðið undir daglegum útgjöldum.

Þrátt fyrir að sveitarfélagið hafi ekki átt fyrir rekstrarútgjöldum allt síðastliðið kjörtímabil og vandinn farið vaxandi var ekki gripið til aðhalðsaðgerða. Þvert á móti var vandinn frekar aukinn en að dregið væri úr honum.

Hið sama á við um skuldsetningu sveitarfélagsins. Þrátt fyrir að lengi hafi mátt vera ljóst að skuldsetning sveitarfélagsins væri orðin því ofviða var ekki dregið úr heldur aukið við skuldir. Í því sambandi má benda á langtímaskuldbindingar sem samþykktar voru í byrjun árs 2009 og nýjar lántökur á því ári.

Til þess m.a. að fjármagna mikinn hallarekstur og kostnað við undirbúning nýrra framkvæmda, voru eignir sveitarfélagsins seldar.

Fjárhagsvandi Sveitarfélagsins Álftaness verður því ekki skýrður eingöngu með því efnahagshruni sem varð í október 2008. Þegar svo er komið í málefnum sveitarfélags er ekki hjá því komist að athugað verði hver ábyrgð stjórnenda þess er. Niðurstaða athugunar Ríkisendurskoðunar á fjárhagsstöðu Sveitarfélagsins Álftaness í júlí 2010 er sú að nokkrar ákvarðanir sveitarstjórnar hafi haft afgerandi áhrif á fjárhagsstöðu sveitarfélagsins, og eru þær raktar í fimm liðum í skýrslu hennar.

Vegna fjárhagsvanda sveitarfélagsins var í upphafi ársins 2010 lagt sérstakt 10% álag á hámarksútsvar og greiða íbúar því 14,61% útsvar á árinu 2010. Jafnframt var fasteignaskattur hækkaður úr 0,28% í 0,40%. Slík neyðarúrræði hafa umtalsverð áhrif á fjárhag flestra íbúa sveitarfélagsins.

Auk þessa var farið fram á fyrirframgreiðslur og aukaframlög úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga til að standa undir daglegum rekstri sveitarfélagsins. Komi til þess að viðbótarframlag verði veitt er ljóst að það gæti haft áhrif á framlög til annarra sveitarfélaga. Að öllum líkindum er þar um að ræða sveitarfélög sem hafa gætt mikils aðhalðs í rekstri og ekki samþykkt útgjöld eins og þau sem viðgengist hafa hjá Sveitarféluginu Álftanesi.

SALA EIGNA

Á síðasta kjörtímabili seldi sveitarfélagið nokkuð af fastafjármunum sínum. Með samningi við Eignarhaldsfélagið Fasteign, dags. 20. febrúar 2007, seldi það íþróttahús og sundlaug við Skólasvæði 3, eldri byggingu. Söluverð mannvirkjanna var kr. 587.650.000. Var það greitt með hlutabréfum í Eignarhaldsféluginu Fasteign að andvirði kr. 196.500.000 og eftirstöðvarnar kr. 391.150.000 með peningum. Með leigusamningi, dagsettum sama dag, endurleigir sveitarfélagið íþróttahúsið til baka. Í leigusamningnum kemur fram að leigugjaldið reiknist út frá matsverði húsnæðisins, kr. 595.650.000, sem er kr. 8 millj. hærra en söluverðið vegna þess að tekið var tillit til viðhaldsþarfars húsnæðisins.

Mánaðarleg leigufjárhæð reiknast 0,693% af matsverði húsnæðisins. Það vekur athygli að með sölu fasteignarinnar tók sveitarfélagið við hlutabréfum að andvirði kr. 196.500.000, sem greiðslu sem reiknast að fullu í matsverðinu þegar húsaleigan er ákvörðuð. Þannig má segja að sveitarfélagið greiði „húsaleigu“ af hlutabréfaeign sinni í féluginu, að andvirði kr. 1.361.745 á mánuði eða kr. 16.340.940, á ári, þ.e. mánaðarleiga 0,693% af kr. 196.500.000. Leigan skal síðan taka mið af gengi evru að 55% hlut og 45% mið af visitölu neysluverðs. Framreiknuð miðað við gengi 14. júní 2010 og visitölu neysluverðs í maí er mánaðarleg húsaleiga vegna andlags hlutabréfaeignarinnar kr. 2.188.710, eða miðað við 12 mánuði samtals kr. 26.264.520. Á móti mun hafa verið ráðgert að arður yrði greiddur af hlutafjáreigninni.

Með samningi, dags. 27. nóvember 2007, selur sveitarfélagið Eignarhaldsfélaginu Fasteign lóðina að Skólasvæði 3, sem er 6.375 m² að stærð. Á lóðinni standa sundlaug og íþróttahús. Söluverðið var kr. 198.097.500 og allt greitt með hlutabréfum í Eignarhaldsfélaginu Fasteign á genginu 1,26.

Með viðauka við leigusamning vegna lóðar að Skólasvæði 3, dags. 27. nóvember 2007, skuldbindur sveitarfélagið sig til að leija lóðina til 30 ára. Leigufjárhæðin á mánuði reiknast 0,685% af kaupverði lóðar, sem var kr. 198.097.500, eða kr. 1.356.968 á mánuði og samtals kr. 16.283.616 miðað við heilt ár. 55% leigufjárhæðarinnar er bundin evru og 45% visitölu neysluverðs. Miðað við gengi evru 14. júní 2010 og visitölu neysluverðs í maí framreiknast leigufjárhæðin á mánuði kr. 2.055.697, eða á heilu ári samtals kr. 24.668.364.

Þannig er samtals framreiknuð leiga, miðað við 14. júní 2010, fyrir afnot þeirra fastafjármuna sem voru seldir gegn hlutabréfum í Eignarhaldsfélaginu Fasteign, kr. 50.932.884 árlega. Erfitt er að gera sér grein fyrir hver hafi verið hinn raunverulegi tilgangur með þessum ráðstöfunum, og þá sérstaklega að selja lóðina undir íþróttamannvirkjunum og taka hana síðan á leigu og greiða fyrir það árlega kr. 24,7 millj.

Með samningi, dags. 25. janúar 2007, seldi sveitarfélagið Orkuveitu Reykjavíkur fráveitukerfi sveitarfélagsins. Söluverðið var kr. 57.500.000 og miðaðist við að skuldir veitunnar yrðu eftir hjá sveitarfélaginu. Söluverðið var allt greitt með peningum. Samkvæmt fasteignagjaldaálagningu 2010 er álagning vegna holræsagjaldsins í ár samtals kr. 42,5 millj., sem nú renna að mestu til Orkuveitu Reykjavíkur. Að auki hefur OR fengið greitt vegna áranna 2007, 2008 og 2009 samtals kr. 100,7 millj. eða samtals með árinu 2010 kr. 143,2 millj.

Með samningi, dags. 8. nóvember 2004, seldi sveitarfélagið vatnsveitu sveitarfélagsins til Orkuveitu Reykjavíkur. Söluverðið var kr. 125.000.000 og miðaðist við að skuldir vatnsveitunnar yrðu eftir hjá sveitarfélaginu. Vatnsskattur skv. álagningu í ár er kr. 30,5 millj., sem rennur allur til Orkuveitu Reykjavíkur. Á árunum 2007, 2008 og 2009 nam gjaldið samtals kr. 68,3 millj. sem rann allt til OR.

Samtals eru hér tekjur upp á kr. 72,9 millj. sem sveitarfélagið verður af á árinu 2010 vegna sölu á þessum veitum. Einhver kostnaður kemur þó á móti og til lengri tíma litið fellur mikill kostnaður til vegna rekstrar og uppbyggingar veitna.

Samtals seldi sveitarfélagið fastafjármuni á síðastliðnu kjörtímabili fyrir kr. 645.150.000 og fékk þar af greitt í peningum kr. 448.650.000. Pessu fé hefur hvorki verið varið til að greiða niður skuldir né til varanlegrar fjárfestingar heldur til þess að standa undir daglegum útgjöldum sveitarfélagsins, sbr. hér síðar, þar sem veltufé frá rekstri var

neikvætt á árunum 2006 til 2009 um alls kr. 606,4 millj. Vatnsveitan var sold fyrir síðasta kjörtímabil eða árið 2004.

Auk þessa hefur sveitarfélagið tekið við hlutabréfum sem greiðslu við sölu á fastafjármunum, en þessi hlutabréfaeign veldur árlegum útgjöldum hjá sveitarféluginu sem nemur kr. 50,9 millj. miðað við gengi og verðlag í júní 2010.

Ekki verður annað séð en að þær ráðstafanir sem hér hefur verið lýst varðandi sölu fasteigna og veitukerfa sveitarfélagsins og meðferð söluandvirðisins sé ekki í samræmi við þær almennu skyldur varðandi meðferð fjármuna, sem hvíla á sveitarfélögum, en í því sambandi er bent á 1. mgr. 64. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 45/1998 þar sem segir: „Sveitarstjórn skal gæta ábyrgðar í meðferð fjármuna sveitarfélagsins og tryggja örugga ávöxtun þeirra.

SKULDIR OG SKULDBINDINGAR

Á síðastliðnu kjörtímabili jukust skuldir og skuldbindingar sveitarfélagsins verulega.

Tafla 1: Skuldir og skuldbindingar 2005 og 2009

	2005	2009		
	Millj. kr.	Hlutfall af tekjum	Millj. kr.	Hlutfall af tekjum
Tekjur	940,1		1.401,2	
Lífeyrisskuldbindingar	81,8		137,1	
Langtímaskuldir	800,9		1.858,3	
Skammtímaskuldir	148,7		1.154,5	
Skuldir og skuldbindingar samtals, skv. efnahagsr.	1.031,4	109,7%	3.149,5	224,8%
Skuldbindingar utan efnahags	0	0	4.106,5	293,0%
Skuldir og skuldbindingar samtals	1.031,4	109,7%	7.256,0	517,8%

Heimild: Ársreikningar sveitarfélagsins.

Eins og tafla 1 sýnir jukust skuldir og skuldbindingar sveitarfélagsins umtalsvert á kjörtímabilinu. Þannig voru skuldir og skuldbindingar skv. efnahagsreikningi í árslok 2005 110% af tekjum samanborið við 225% í árslok 2009.

Í árslok 2005 voru engar skuldbindingar utan efnahags og því skuldir og skuldbindingar í árslok 2005 þær sömu og skv. efnahagsreikningi eða 110% af tekjum. Hins vegar jukust skuldbindingar utan efnahags mikið á kjörtímabilinu. Í lok þess námu þær 293% af tekjum sveitarfélagsins. Þannig voru einungis skuldbindingar utan efnahags í árslok 2009 orðnar fjórum sinnum meiri en heildarskuldir og skuldbindingar sveitarfélagsins voru í árslok 2005.

Skuldir og skuldbindingar samtals voru orðnar kr. 7.256 millj. í árslok 2009, eða 518% af tekjum samanborið við kr. 1.031,4 millj. í árslok 2005, eða 110% af tekjum. Þannig rúmlega sjöfölduðust skuldir og skuldbindingar samtals á kjörtímabilinu.

Vandséð er hvaða fyrirætlanir sveitarstjórn Sveitarfélagsins Álftanes hafði sem gera myndu henni kleift að takast á við þessa miklu skuldsetningu á þeim tíma sem ákvarðanir um hana voru teknar. Hafa ber einnig í huga að þessi mikla skuldsetning hefur í för með sér umtalsverð viðbótarútgjöld fyrir sveitarfélagið auk vaxta, afborgana og leigugreiðslna, þar sem við bættist aukinn rekstrarkostnaður vegna fasteigna og mannahalds.

65. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 45/1998 kveður m.a. svo á að nemi fjárfesting haerri fjárhæð en 25% af árlegum tekjum sveitarfélagsins sé skylt að leggja fyrir sveitarstjórn umsögn sérfróðs aðila um kostnaðaráætlun, væntanleg áhrif fjárfestingarinnar á fjárhagsafkomu sveitarsjóðs, fyrirhugaðan verktíma og áætlun um árlegan rekstrarkostnað fyrir sveitarsjóð, sé um hann að ræða. Sami háttur skal hafður á ef sveitarstjórn staðfestir samning um framkvæmdir eða þjónustu við íbúa sveitarfélagsins sem gilda skal til langa tíma.

Slík umsögn liggar fyrir vegna þeirra samninga sem gerðir voru í Sveitarfélagini Álftanesi. Hér er um að ræða verkþátt sem lög krefjast þess að sé unninn í tengslum við svo stórar fjárhagslegar ákvarðanir. Með hliðsjón af því verður að gera kröfu til þess að vandað sé til slíkrar umsagnar. Í því felst m.a. að hún sé byggð á forsendum og mati hins sérfróða aðila fremur en sveitarstjórnar, eftir því sem við á.

Miðað við framanritað er ljóst að eitthvað hefur farið úrskeiðis við gerð umsagnar um þær ráðstafanir sem leiddu til hinnar miklu aukningar skulda og skuldbindinga Sveitarfélagsins Álftaness, sjá skýrslu Ríkisendurskoðunar „Athugun á fjárhagsstöðu Sveitarfélagsins Álftaness“, dags. í júlí 2010.

REKSTUR SVEITARFÉLAGSINS

Þegar rekstur Sveitarfélagsins Álftaness er skoðaður er einkum tvennt sem sker sig úr í samanburði við önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu. Annars vegar mjög mikill og vaxandi launakostnaður sveitarfélagsins og hins vegar mikill rekstrarkostnaður grunn- og leikskóla.

Á árunum 2008 og 2009 var launakostnaður sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu sem hlutfall af tekjum sem hér segir:

Tafla 2: Launakostnaður sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu sem hlutfall af tekjum árin 2008 og 2009

	2008	2009
Sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu önnur en Sveitarfélagið Álftanes	49,3%	50,7%
Sveitarfélagið Álftanes	65,5%	72,2%

Heimild: Samband íslenskra sveitarfélaga, ársreikningar.

Eins og tafla 2 sýnir greiddi Sveitarfélagið Álftanes 65,5% af tekjum sveitarfélagsins í laun og launatengd gjöld þegar önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu greiddu að meðaltali 49,3% á árinu 2008. Á milli áranna 2008 og 2009 hækkar hlutfallið hjá öðrum sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu um 1,4 prósentustig, en um 6,7% prósentustig hjá Sveitarfélagini Álftanesi. Rétt er að fram komi að frá tekjum Álftaness hafa verið dregnar kr. 210 millj. vegna tekjufærslu á sölu byggingarréttar á miðsvæðinu vegna ársins 2009. Á árinu 2009 var hlutfallið orðið 72,2% hjá Sveitarfélagini Álftanes þegar það var 50,7% hjá öðrum sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu.

Samkvæmt þessu greiddi Sveitarfélagið Álftanes að meðaltali 16,2 prósentustigum meira af skatttekjum sveitarfélagsins í laun en önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu á árinu 2008 og 21,5 prósentustigum meira á árinu 2009. Miðað við tekjur á árinu 2008 er hér um að ræða kr. 187,9 millj. Til samanburðar voru framlög Jöfnunarsjóðs á því ári til sveitarfélagsins kr. 172,1 millj. Pannig námu launagreiðslur í sveitarféluginu á árinu 2008 umfram það sem almennt gerist á höfuðborgarsvæðinu rúmlega framlagi Jöfnunarsjóðs til sveitarfélagsins.

Slíkur mismunur kallar á sérstaka skoðun, ekki síst þar sem um eitt atvinnusvæði er að ræða og ytri forsendur því hinum sömu hvað varðar skatttekjur sveitarfélagsins og launagreiðslur.

Laun og launatengd gjöld jukust mikið á síðasta kjörtímabili eins og tafla 3 sýnir.

Tafla 3: Tekjur og laun og launatengd gjöld á Álftanesi 2004 til 2009 rauntölur, 2010 til 2012 áætlun

Í millj. kr.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tekjur	646,3	940,1	951,8	1.542,0	1.160,2	1.401,2	1.401,0	1.328,2	1.328,2
Laun og launatengd gjöld	340,2	437,8	596,1	657,1	759,8	860,4	835,3	708,3	698,3
Hlutfall launa af tekjum	52,6%	46,6%	62,6%	42,6%	65,5%	61,4%	59,6%	53,3%	52,6%
Tekjur leiðréttar vegna reiknaðs söluhagnaðs									
Tekjur	646,3	875,3	951,8	1.048,2	1.160,2	1.191,2	1.401,0	1.328,2	1.328,2
Laun og launatengd gjöld	340,2	437,8	596,1	657,1	759,8	860,4	835,3	708,3	698,3
Hlutfall launa af tekjum	52,6%	50,0%	62,6%	62,7%	65,5%	72,2%	59,6%	53,3%	52,6%

Heimild: Samband íslenskra sveitarfélaga, ársreikningar, og skýrsla KPMG, janúar 2010.

Tafla 3 sýnir laun og launatengd gjöld hjá Sveitarféluginu Álftanesi sem hlutfall af tekjum árin 2004 til 2009 (rauntölur), og áætlun fyrir árin 2010 til 2012. Í neðri hlutnum hafa tekjur verið leiðréttar vegna reiknaðs söluhagnaðar. Árið 2004 voru laun og launatengd gjöld sem hlutfall af tekjum 52,6% en eru orðin 72,2% árið 2009. Pannig voru árið 2009 aðeins eftir, til að standa undir öðrum rekstrarkostnaði, vöxtum, afborganum af lánum og leigugreiðslum, 27,8% af tekjum. Frá árinu 2005 til ársins 2009 aukast laun og launatengd gjöld um kr. 422,6 millj. en á sama tíma aukast tekjur (leiðréttar vegna reiknaðs söluhagnaðar) um kr. 315,9 millj. Pannig jukust launaútgjöld um kr. 106,7 millj. umfram aukningu tekna. Miðað við áætlun fram til ársins 2012 er gert ráð fyrir að laun sem hlutfall af tekjum á því ári verði orðin sama hlutfall og þau voru árið 2004.

Við skoðun fjárhaldsstjórnar á rekstri sveitarfélagsins hefur m.a. verið litið til þess hvernig launamálum er hagað í nágrannasveitarfélögum. Það kemur í ljós að hjá Sveitarféluginu Álftanesi hefur verið nokkuð um greiðslur umfram kjarasamninga, m.a. er bæði um að ræða greiðslur fyrir unna og óunna yfirvinnu. Í sumum tilvikum hefði t.d. verið hægt að greiða álag ofan á dagvinnukaup í stað yfirvinnu o.s.frv.

Sem dæmi um miklar yfirvinnugreiðslur má nefna að greidd var yfirvinna ásamt launatengdum gjöldum vegna leikskóla í sveitarféluginu á sl. ári (2009) fyrir kr. 30,3 millj. Í nágrannasveitarfélagi Álftaness er sú regla hins vegar viðhöfð að hver starfsmaður á leikskóla má ekki vinna meira en sem nemur samtals 30 klst. í yfirvinnu á ári. Þess sjást merki að greiddar hafa verið fleiri yfirvinnustundir til einstakra starfsmanna í einum mánuði en sem þessu nemur. Ef þessi regla hefði gilt hjá Sveitarféluginu Álftanesi hefði yfirvinna ásamt launatengdum gjöldum vegna leikskóla verið um kr. 4 millj. á árinu 2009 í stað kr. 30,3 millj. Rétt er að fram komi að hjá sumum sveitarfélögum er gert ráð fyrir að nánast engin yfirvinna verði greidd vegna leikskóla á árinu 2011.

Í báðum leikskólunum voru greiddar samtals 34,38 klst. á dag fyrir ræstingu. Skv. nýrri uppmælingu á að greiða samtals fyrir 16,45 klst. á dag. Þannig hefur verið greitt fyrir 17,93 klst. á dag umfram það sem uppmæling segir til um. Nefna mætti fleiri slík dæmi. Þetta hefur nú verið leiðrétt.

Annað sem sker sig nokkuð úr hvað varðar rekstur sveitarfélagsins er rekstrarkostnaður grunn- og leikskóla sem hlutfall af skatttekjum. Í samanburði við önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu lítur þetta þannig út:

Tafla 4: Rekstrarkostnaður grunn- og leikskóla á höfuðborgarsvæðinu sem hlutfall af skatttekjum árið 2008

	Leikskólar og dagvist	Grunnskólar	Samtals
Sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu önnur en Álftanes	16,4%	33,1%	49,5%
Sveitarfélagið Álftanes	21,6%	44,5%	66,1%

Heimild: Samband íslenskra sveitarfélaga, ársreikningar.

Tafla 4 sýnir rekstrarkostnað leik- og grunnskóla sem hlutfall af skatttekjum hjá sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu. Eins og þarna kemur fram er hlutfallið bæði vegna leik- og grunnskóla mun hærra hjá Sveitarfélaginu Álftanesi en að meðaltali hjá öðrum sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu. Samtals fyrir leik- og grunnskóla er þetta hlutfall hjá Sveitarfélaginu Álftanesi 66,1% þegar það er að meðaltali 49,5% hjá öðrum sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu. Þannig er Sveitarfélagið Álftanes að greiða 16,6 prósentustigum meira af skatttekjum vegna þessara málaflokka en önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu. 16,6% af skatttekjum sveitarfélagsins árið 2008 gerir kr. 176,4 millj.

Tafla 5: Launakostnaður grunn- og leikskóla á höfuðborgarsvæðinu sem hlutfall af skatttekjum árið 2008

	Leikskólar og dagvist	Grunnskólar	Samtals
Sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu önnur en Álftanes	11,8%	22,5%	34,3%
Sveitarfélagið Álftanes	16,2%	31,6%	47,8%

Heimild: Samband íslenskra sveitarfélaga, ársreikningar

Tafla 5 sýnir launakostnað í grunn- og leikskólum á höfuðborgarsvæðinu sem hlutfall af skatttekjum í samanburði við sama hlutfall hjá Sveitarfélaginu Álftanesi. Hlutfallið var samtals 47,8% hjá Álftanesi en hjá öðrum sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu samtals 34,3%. Hér er mismunurinn 13,5 prósentustig, sem Sveitarfélagið Álftanes greiðir meira í laun og launatengd gjöld vegna þessara málaflokka en önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu á árinu 2008. Á því ári voru 13,5% af skatttekjum sveitarfélagsins kr. 143,5 millj. Pessi mismunur skýrist a.m.k. að hluta til af miklum auka launagreiðslum hjá Sveitarfélaginu Álftanesi.

Góður mælikvarði á rekstrarhæfni sveitarfélags er veltufé frá rekstri.

Tafla 6: Veltufé frá rekstri 2004 til 2009

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Rekstrarniðurstaða (Hagnaður), tap af sölu rekstrarfjármuna	120.963	208.037	-321.707	392.560	-832.373	-322.330
Reiknaðar afskriftir		-65.970		-493.769		-210.000
Verðbætur og gengismunur	26.532	30.330	41.290	43.754	45.187	50.702
Breytingar á lífeyrisskuldbindingum	-4.756	-145	118.938	-5.412	633.253	194.461
Veltufé frá rekstri samtals	10.563	5.212	19.917	12.320	10.079	16.773
Veltufé frá rekstri samtals	153.302	177.464	-141.562	-50.547	-143.854	-270.394

Heimild: Ársreikningar sveitarfélagsins.

Eins og tafla 6 sýnir var veltufé frá rekstri jákvætt árin 2004 og 2005 um kr. 153 millj. og kr. 177 millj. hvort ár. Eftir það hefur veltufé frá rekstri verið neikvætt, samtals að upphæð kr. 606,4 millj. sl. fjögur ár, þ.e. 2006 til 2009. Þannig hefur sveitarfélagið þurft að taka ný lán eða selja eignir, sbr. hér að framan, fyrir samtals kr. 606,4 millj. til að standa undir daglegum rekstri sveitarfélagsins sl. fjögur ár. Auk þessa hefur sveitarfélagið þurft að taka ný lán til að standa undir greiðslum afborgana á þessu tímabili og fjármagna nýframkvæmdir.

Þrátt fyrir mikinn og viðvarandi rekstrarvanda allt síðastliðið kjörtímabil er ekki að sjá að gripið hafi verið til aðhaldsaðgerða í rekstri sveitarfélagsins fyrr en haustið 2009 að tilkynning var send til Eftirlitsnefndar með fjármálum sveitarfélaga þess efnis að sveitarfélagið væri komið í þannig fjárþróng að því væri ekki unnt að standa í skilum og rekstur þess stefndi í óefni, sbr. 75. gr. sveitarstjórnarlaga.

Ekki verður annað ráðið en að þessi niðurstaða rekstrar sveitarfélagsins hafi farið gegn 3. mgr. 61. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 45/1998 en þar segir: „Sveitarstjórn skal árlega gæta þess svo sem kostur er að heildarútgjöld sveitarfélags, þar með talin rekstrarútgjöld, fari ekki fram úr heildartekjum þess.“

REKSTUR GRUNNSKÓLANS

Nokkur umræða hefur farið fram um sérstöðu Sveitarfélagsins Álftaness vegna þess hversu hátt hlutfall barna og unglings er af íbúafjölda í samanburði við önnur sveitarfélög. Þetta hafi leitt til meiri útgjalda hjá sveitarfélaginu vegna rekstrar leik- og grunnskóla heldur en almennt gerist hjá sveitarfélögum.

Ástæða er til þess að fjalla sérstaklega um rekstur grunnskólans þar sem nokkuð hátt hlutfall af skatttekjum sveitarfélagsins rennur til hans. Rekstrarkostnaður grunnskóla á höfuðborgarsvæðinu sem hlutfall af skatttekjum var sem hér segir árin 2005 til 2009:

Tafla 7: Rekstrarkostnaður grunnskóla sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu sem hlutfall af skatttekjum 2005 til 2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Sveitarfélagið Álftanes	48,3%	49,8%	42,0%	44,5%	44,4%
Önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu	34,2%	33,5%	31,4%	33,1%	35,0%
Mismunur	14,1%	16,3%	10,6%	11,4%	9,4%

Heimild: Samband íslenskra sveitarfélaga, ársreikningar.

Eins og tafla 7 sýnir er rekstrarkostnaður grunnskólans á Álftanesi mun meiri sem hlutfall af skatttekjum en hjá öðrum sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu. Mestur var mismunurinn 16,3% árið 2006 en hann var 11,4% árið 2008 og 9,4% árið 2009. Þannig hefur mismunurinn farið minnkandi. Í reynd er þessi mismunur meiri því Sveitarfélagið Álftanes sker sig nokkuð úr að því leyti að reiknuð innri leiga er lág miðað við önnur sveitarfélög. Þessi mikli munur á hlutfalli rekstrarútgjalfa grunnskólans af skatttekjum hefur gjarnan verið skýrður m.a. með háu hlutfalli barna af heildaríbúafjölda í sveitarfélaginu.

Gögn um íbúafjölda staðfesta að sveitarfélagið er barnmargt samanborið við önnur sveitarfélög. Hins vegar skýrir það ekki mikinn kostnað við rekstur grunnskólans. Í því sambandi fæst betri samanburður á rekstrarkostnaði með því að bera saman nokkra skóla með svipaðan nemendafjölda, þar sem sambærileg kennsla fer fram í viðkomandi skólum.

Við samanburð á rekstrarkostnaði á milli skóla verður að gæta þess að sveitarfélög reikna innri leigu á mjög mismunandi hátt, bæði hvað varðar húsnæði og búnað. Sveitarfélagið Álftanes sker sig nokkuð úr hvað þetta varðar, þar sem innri leiga er frekar lág. Vegna þess kemur Álftanesskóli vel út í samanburði milli skóla þar sem heildarrekstrarútgjöld eru skoðuð.

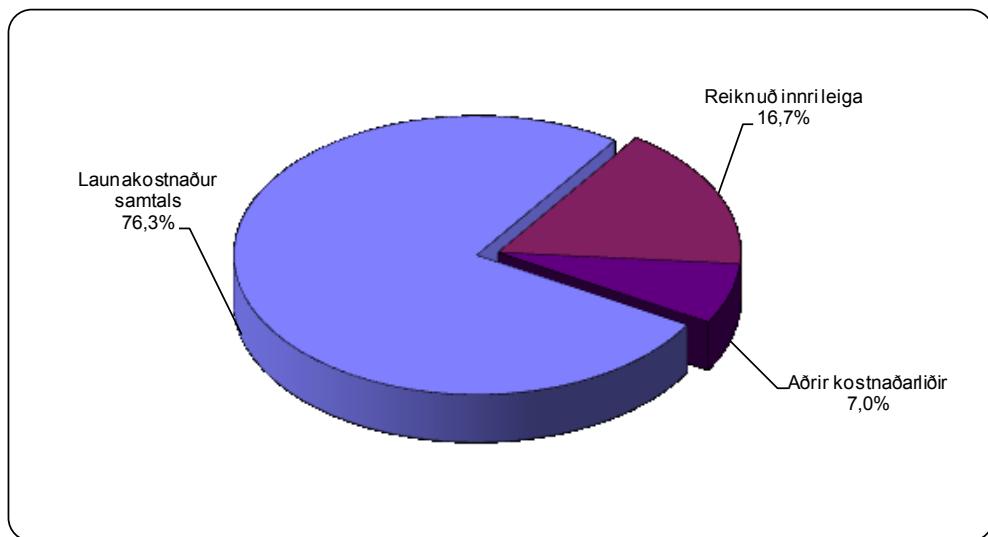
Tafla 8: Rekstrarkostnaður nettó á hvern nemanda hjá 11 grunnskólum með sambærilegan nemendafjölda árið 2009

	Álftanes-skóli	Kársnes-skóli	Setbergs-skóli	Brekku-skóli	Grunnskóli á Ísafirði	Gr.skólinn	Heiðar-skóli	Njarðvíkur-skóli	Sunnulækja-skóli	Viðistaða-skóli	Garða-skóli
Skóli											
Nemendafjöldi	465	490	490	480	473	461	460	458	448	442	439
Rekstrarkostnaður	955.637	1.090.860	1.163.560	958.090	1.039.019	943.462	1.029.355	941.637	1.030.933	1.289.192	992.898
Rekstrarkostnaður án innri leigu	796.284	878.140	814.193	672.441	759.788	758.674	715.284	739.225	711.568	904.016	750.834

Heimild: Viðkomandi sveitarfélög.

Eins og tafla 8 sýnir kemur Álftanesskóli vel út í þessum samanburði þegar rekstrarkostnaðurinn í heild er skoðaður. Einungis tveir skólar af þessum 11 eru með minni rekstrarkostnað á nemanda en Álftanesskóli. Þegar innri leiga hefur verið dregin frá snýst þetta hins vegar við og eru þá einungis þrír skólar með hærri rekstrarkostnað á nemenda en Álftanesskóli. Niðurstaðan er sú að í samanburði við aðra sambærilega skóla að stærð hvað nemendafjölda varðar er rekstrarkostnaður Álftanesskóla hár þegar innri leiga hefur verið dregin frá.

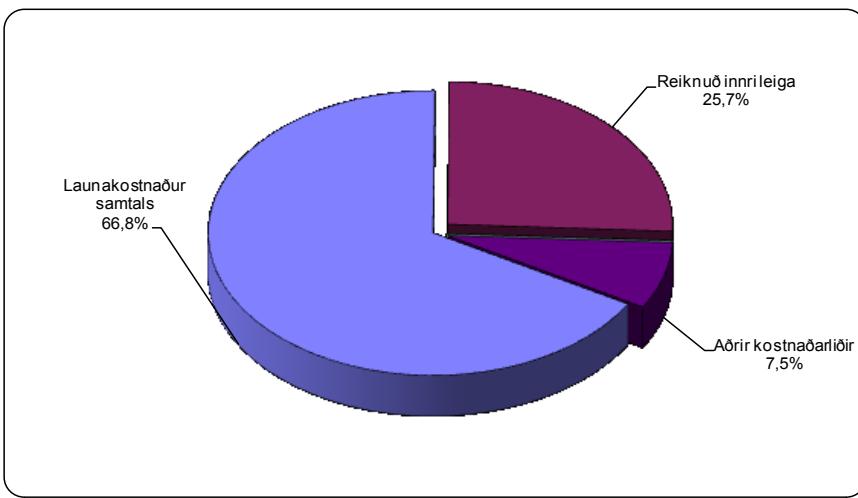
Mynd 1: Skipting rekstrarkostnaðar Álftanesskóla

Heimild: Sveitarfélagið Álftanes.

Eins og mynd 1 sýnir var launakostnaður 76,3% af rekstrarútgjöldum Álftanesskóla árið 2009, reiknuð innri leiga 16,7% og annar kostnaður 7%. Mynd 2 sýnir sömu skiptingu samtals fyrir 10 aðra skóla af sambærilegri stærð á mælikvarða nemendafjölda. Um er að ræða sömu skóla og koma fram í töflu 8 hér að framan.

Mynd 2: Skipting rekstrarkostnaðar samtals hjá 10 sambærilegum skólum

Heimild: Viðkomandi sveitarfélög

Þegar þessi hlutföll eru skoðuð fyrir 10 samanburðarskóla kemur í ljós að annar kostnaður sem hlutfall af heildarkostnaði er nokkuð svipaður eða 7,5% hjá þessum skólum en 7% hjá Álftanesskóla. Aftur á móti er hlutfall launakostnaðar hjá þessum skólum um 10 prósentustigum lægra en hjá Álftanesskóla, þar sem launahlutfallið er 76,3% samanborið við 66,8% hjá samanburðarskólunum. Hins vegar er reiknuð innri leiga hjá þessum skólum sem hlutfall af heildarútgjöldum mun hærri en hjá Álftanesskóla, sbr. hér að framan.

Tafla 9: Launakostnaður á hvern nemanda hjá 11 skólum með sambærilegan nemendafjölda árið 2009

Skóli	Álfanes-skóli	Kársnes-skóli	Setbergs-skóli	Brekku-skóli	Grunnskóli	Gr.skólinn á Ísafirði	Heiðarskóli	Njarðvíkur-skóli	Sunnulækja-skóli	Víðistaða-skóli	Garðaskóli
Nemendafjöldi	465	490	490	480	473	461	460	458	448	442	439
Launakostnaður	729.101	801.484	747.288	654.352	693.233	682.580	608.230	609.265	630.059	776.384	705.411

Heimild: Viðkomandi sveitarfélög.

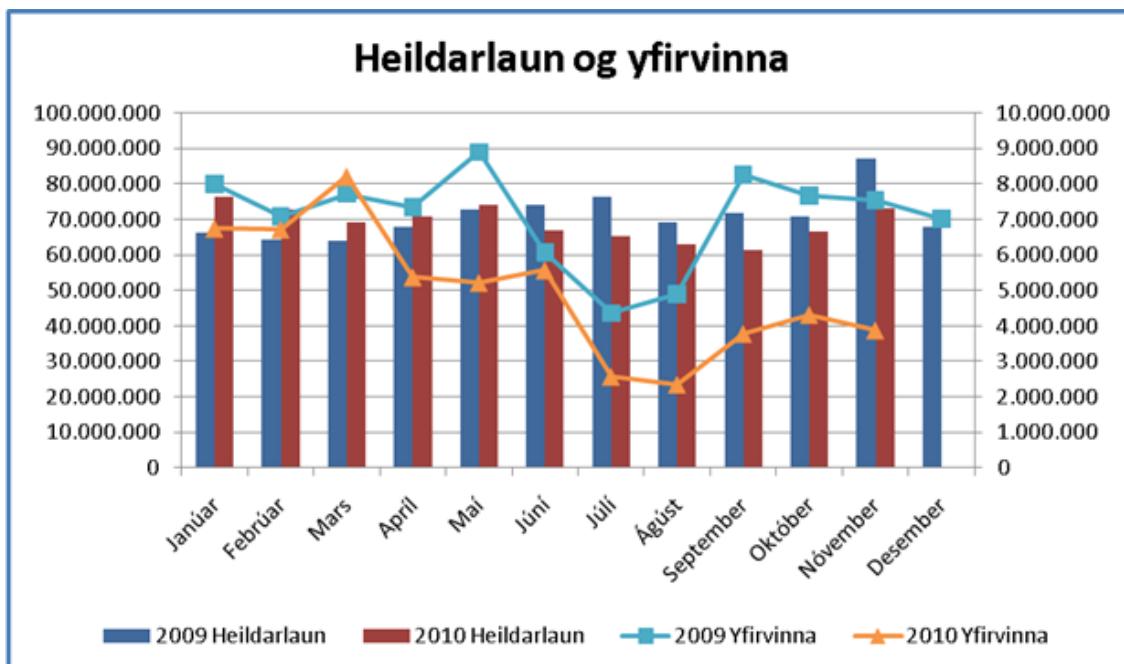
Eins og tafla 9 sýnir eru einungis þrír skólar með meiri launakostnað á nemanda en Álfanessskóli, þar af eru tveir skólar með 490 nemendur og einn minni en Álfanessskóli eða með 442 nemendur.

Hjá Álfanesskóla kemur því hið sama fram og hjá Sveitarféluginu Álfanesi almennt; að launagreiðslur eru miklar í samanburði við það sem gerist hjá öðrum sambærilegum skólum. Hins vegar eru almenn rekstrarútgjöld skólans sem hlutfall af skatttekjum ekki meiri, og jafnvel minni, en hjá sveitarfélögum almennt.

LAUNAÚTGJÖLD Á ÁRINU 2010

Nokkur árangur hefur náðst á árinu 2010 við að ná niður launaútgjöldum.

Mynd 3: Laun á árinu 2009 og 2010

Eins og mynd 3 sýnir voru heildarlaun janúar til maí á árinu 2010 hærri en laun fyrir þessa sömu mánuði á árinu 2009. Skýrist það m.a. af uppgjöri við starfsmenn sem voru að láta af störfum og áhrifa aðgerða í rekstri fór ekki að gæta fyrr en að loknum kjarasamningsbundnum réttindum s.s. uppsagnafresti, orlofs uppgjöri o.fl.

Eftir það eru launin lægri í ár en þau voru á s.l. ári. Fyrstu fimm mánuði ársins voru launagreiðslur um 28 millj. kr. meiri en fyrir sömu mánuði á s.l. ári. Hins vegar eru launin í ár fyrir tímabilið júní til nóvember 53,4 millj. kr. lægri en þau voru fyrir sama tímabil á s.l. ári. Mestur er munurinn í nóvember þar sem launin í þeim mánuði í ár eru 14 millj. kr. lægri en á s.l. ári.

Þetta styður forsendur fjárhaldsstjórnar um verulega lækkun launaútgjalda hjá sveitarfélagini á næstu árum.

Ástæða er til að þakka starfsmönnum sveitarfélagsins fyrir þátt þeirra við að ná þessum árangri.

ÁÆTLUN FJÁRHALDSTSJTÓRNAR 2011 TIL 2014

M.a. með framanritað að leiðarljósi hefur fjárhaldsstjórnin endurskoðað áætlun sveitarstjórnar sem fram kemur í skýrslu KPMG „Tillögur bæjarstjórnar um fjárhagslegar aðgerðir, janúar 2010“ sem nær til áranna 2011-2013 og auk þess gert áætlun um árið 2014, sjá fylgiskjal 1. Lögð er áhersla á að gengið er út frá þeim forsendum sem koma fram í skýrslu KPMG hvað varðar lánaforsendur, leigugreiðslur o.s.frv.

Í áætluninni er gert ráð fyrir að það takist að leysa sveitarfélagið undan öllum leiguskuldbindingum, skv. þeirri tillögu sem fjárhaldsstjórnin vinnur nú eftir og að heildarskuldir og skuldbindingar skv. efnahagsreikningi 2009 aukist um 156,2 millj. kr. á milli áranna 2009 og 2010. Gert er ráð fyrir að sveitarfélagið taki ný lán m.a. til endurfjármögnumunar á eldri lánum samtals að upphæð 1.222,8 millj. kr. Nái tillögur fjárhaldsstjórnar varðandi leiguskuldbindingar sveitarfélagsins ekki fram að ganga gæti komið til þess að endurskoða þyrfi áætlun sveitarfélagsins fyrir árin 2011 og 2012.

Í tekjuáætluninni er gert ráð fyrir að álag á útsvar verði lækkað úr 10% í 5%. Útsvarsálagningin á árunum 2011 til 2014 verði 13,94%, en á yfirstandandi ári er álagningaprósentan 14,61%. Hámarks útsvarprósentan er 13,28%. Gert er ráð fyrir að tekjur vegna fasteignaskatts verði sama krónutala á árinu 2011 og á árinu 2010, þannig verði það út áætlunartímabilið. Þannig þarf að hækka álagningarhlutfallið á árinu 2011 vegna lækkunar á fasteignamati.

Áætlunin tekur ekki tillit til yfirlæsingar á málefnum fatlaðra yfir til sveitarfélaga en það hefur bæði áhrif á útsvarsprósentuna og útgjöld. Hér er hafður sami háttur á og í öðrum sveitarfélögum.

Áætuð framlög Jöfnunarsjóðs byggjast á áætlun frá Jöfnunarsjóðnum að undanskildu tekjujöfnunarframlagi og grunnskólaframlagi en þau eru áætuð að sömu krónutölu og framlög ársins 2010, þar sem upplýsingar um þessi framlög lágu ekki fyrir.

Hvað varðar gjaldahliðina er gert ráð fyrir að laun og launatengd gjöld lækki á árinu 2011 um kr. 44.339 þús. frá áætlun bæjarstjórnar og á árinu 2012 og síðar um kr. 10.000 þús. til viðbótar eða samtals kr. 54.339 þús. frá áætlun bæjarstjórnar vegna ársins 2011. Þannig er gert ráð fyrir að laun og launatengd gjöld verði orðin 52,6% af tekjum sveitarfélagsins árið 2012.

Sömuleiðis er gert ráð fyrir að önnur útgjöld lækki um kr. 33.137 þús. frá því sem gert er ráð fyrir í áætlun sveitarstjórnar vegna ársins 2011. Hvað afborganir, vexti og leigugreiðslur varðar er notast við sömu forsendur og fram komu í skýrslu KPMG, sbr. hér að framan.

Að teknu tilliti til alls þessa er gert ráð fyrir að niðurstaða rekstrar án fjármagnsliða verði sem hér segir í samanburði við áætlun bæjarstjórnar árin 2011 til 2013:

Tafla 10: Samanburður á rekstrarniðurstöðu fyrir fjármagnsliði í áætlun bæjarstjórnar og áætlun fjárhaldsstjórnar

Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði		2011	2012	2013
Í þús. kr.				
Endurskoðuð áætlun fjárhaldsstjórnar	236.091	246.091	246.091	
Áætlun bæjarstjórnar	160.088	160.720	161.740	
Mismunur	76.003	85.371	84.351	

Það er mat fjárhaldsstjórnarinnar að hægt sé að ná fram þessum bata í rekstri sveitarfélagsins án þess að skerða þurfi þá þjónustu sem boðið er upp á í sveitarfélagini umfram það sem fram kemur í skýrslu KPMG.

Tafla 11: Veltufé frá rekstri 2009 til 2014 (2010 til 2014 áætlun)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rekstrarniðurstaða (Hagnaður), tap af sölu rekstrarfjármuna	-832.373	-322.330	67.331	46.968	126.728	136.221	146.003
Reiknaðar afskriftir	45.187	50.702	50.702	72.741	72.741	72.741	72.741
Verðbætur og gengismunur	633.253	194.461		56.013			
Breytingar á lifeyrisskuldbindingum	10.079	16.773	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
	-143.854	-270.394	129.033	186.722	210.469	219.962	229.744

Eins og tafla 11 sýnir gerir áætlunin ráð fyrir verulegum viðsnúning í veltufé frá rekstri frá því sem verið hefur s.l. ár. Gert er ráð fyrir að veltufé verði jákvætt strax á árinu 2010. Veltufé eftir árið 2010 á að duga fyrir greiðslu afborgana eins og áætlunin gerir ráð fyrir. Afborganir eru áætlaðar sem hér segir:

Tafla 12: Handbært fé frá rekstri og afborganir

Í þús. kr.	2011	2012	2013	2014
Handbært fé frá rekstri	186.722	210.469	219.962	229.744
Afborganir	181.019	185.609	193.241	195.631
Afgangur	5.703	24.860	26.721	34.113

Það má ljóst vera að ekki stendur mikið útaf peningalega þegar búið er að greiða afborganir af lánum. Þannig er ljóst að sveitarfélagið mun hvorki hafa mikið svigrúm til að fara í nýframkvæmdir né viðhald öðruvísí en það verði framkvæmt fyrir nýtt lánsfé. Einnig má ljóst vera að sveitarfélagið hefur enga burði til að taka á sig útgjöld skv. þeim leiguskuldbindingum sem gerðar hafa verið. Því er það niðurstaða fjárhaldsstjórnar að losa þurfi sveitarfélagið undan þeim skuldbindingum.

Í næsta kafla er gerð frekari grein fyrir tillögum fjárhaldsstjórnar til hagræðingar í rekstri sveitarfélagsins. Rétt er að fram komi að margar af tillögum fjárhaldsstjórnar hafa nú þegar komist í framkvæmd.

Með vísan til 2. og 3. mgr. 78. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 45/1998 leggur fjárhaldsstjórn Sveitarfélagsins Álfanes fram meðfylgjandi áætlun vegna áranna 2011 og 2012. Í 3. mgr. segir: „Áætlun þessa skal senda ráðuneytinu til staðfestingar ásamt umsögn

sveitarstjórnar. Að lokinni staðfestingu ráðuneytis gildir áætlunin sem fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, a.m.k meðan sveitarfélagið er undir fjárhaldsstjórn.“

Tillögur

1. YFIRVINNA

Lagt er til að allri fastri yfirvinnu verði sagt upp. Fram fari endurskoðun á greiddri yfirvinnu. Ef samið verður um fasta yfirvinnu verði ekki greitt fyrir yfirvinnu umfram það. Almenna reglan verði að bannað sé að vinna yfirvinnu. Verði það gert þurfi samþykki bæjarstjóra fyrir því. Jafnframt verði settar upp stimpilklukkur á öllum vinnustöðum. Óheimilt verði að breyta starfshlutfalli starfsmanna frá því sem segir í ráðningarsamningum. Gripið verði til þessara aðgerða strax.

Jafnframt er lagt til að hætt verði að kaupa mat og meðlæti með kaffi fyrir starfsmenn og fatnað nema það sé samningsbundið.

Á árinu 2009 var greitt í yfirvinnu og önnur laun samtals með launatengdum gjöldum kr. 127,9 millj. Ljóst er að sveitarfélagið hefur verið að greiða yfirvinnu sem ekki er unnin og í mörgum tilfella meira en almennt gerist hjá sveitarfélögum. Megin rekstrarvandi sveitarfélagsins eru há laun hjá sveitarféluginu.

Mikilvægt er að haldið verði utan um vinnutíma starfsmanna með stimpilklukkum. Ekki er hægt að ætlast til þess að forstöðumenn skrái hjá sér mætingar starfsmanna og alltaf hætta á að eitthvað fari úrskeiðis með slíku fyrirkomulagi.

Almennt eru fyrirtæki og sveitarfélög ekki að kaupa matvæli fyrir starfsmenn sem ekki er greitt fyrir af hálfu starfsmanna en nokkuð er um það hjá sveitarféluginu. Hér er lagt til að því verði hætt og ef það verði gert greiði starfsmenn fyrir það. Einnig kaupi sveitarfélagið ekki fatnað fyrir starfsmenn nema það sé samningsbundið.

2. FRÁVEITA OG VATNSVEITA

Lagt er til að sölusamningur vegna fráveitu verði tekinn til skoðunar og jafnvel athugað hvort salan geti gengið til baka. Fengnar verði upplýsingar frá OR um hver útgjöld orkuveitunnar vegna fráveitunnar hafa verið frá kaupunum.

Með hliðsjón af því hversu lágt söluverðið var og af þeim tekjum sem OR hefur árlega af fráveitunni verður að ætla að gert hafi verið ráð fyrir miklum framkvæmdum á næstu árum eftir sölna sem ekki hefur verið ráðist í. Hér er lagt til, með hliðsjón af þessu, að íhugað verði hvort ekki kæmu til greina bætur vegna þessa, eða hvort taka beri upp viðræður um að salan gangi til baka. Hér er um verulegar tekjur að ræða fyrir sveitarfélagið sem gætu komið því til hjálpar í dag þótt vitað sé að til lengri tíma jafnast þær út á móti kostnaði.

Einnig verði athugað að ef samið verði um bætur vegna frestunar á framkvæmdum mæti þær skuldum sveitarfélagsins við OR.

Rétt er að fram komi að svo virðist sem ekki hafi verið farið með samning vegna fráveitunnar sem stofn til árlegra útgjalda hjá sveitarféluginu eins og 7. gr. í samningnum kveður á um. Í þeirri grein er gert ráð fyrir að sveitarfélagið greiði til OR

ákveðið gjald vegna rekstrar og uppbyggingar veitunnar. Því ætti sveitarfélagið að tekjufæra hjá sér holræsagjaldið.

Á sama hátt verði málefni vatnsveitunnar skoðuð.

3. 0201 FÉLAGSMÁLANEFND

Lagt er til að Önnur þjónustukaup lækki um kr. 100 þús. og verði kr. 0.

4. 0202 VELFERÐARSVID

Lagt er til að launakostnaður hækki um kr. 5.390 þús. og verði kr. 9.037 þús. vegna biðlaunaréttar til maíloka 2011, þjónustukaup lækki um kr. 467 þús. og verði kr. 991 þús.

5. 0219 ÖNNUR FÉLAGSLEG AÐSTOÐ

Lagt er til að útgjöld vegna heimgreiðslna lækki um kr. 1.500 þús. og verði kr. 0.

6. 0242 TÓMSTUNDASTARF ALDRAÐRA

Lagt er til að framlag vegna tómstundastarfs aldraðra verði lækkað um kr. 210 þús.

Um er að ræða lækkun á kostnaði við prentun og ljósritun um kr. 70 þús., kostnaði vegna námskeiða og skólagjalfa um kr. 100 þús. og annarra þjónustukaupa fyrir kr. 40 þús. eða samtals kr. 210 þús.

7. 0243 HEIMAPJÓNUSTA ALDRAÐRA

Lagt er til að önnur þjónustukaup verði lækkuð um kr. 50 þús. og verði kr. 0.

8. 0246 FRAMLAG TIL HOLTSBÚÐAR

Lagt er til að framlagið lækki í kr. 0, eða um 1.800 þús.

Framlagið var ætlað til greiðslu á skuldabréfi sem nú er að fullu greitt og því er um leiðréttingu að ræða.

9. 0261 ÁGÓÐAHLUTI EBÍ

Lagt er til að ágóðahlutinn verði lækkaður um kr. 360 þús. og að hann verði kr. 700 þús.

Hér er um að ræða ágóðahlut frá Brunabótafélagi Íslands. Gert var ráð fyrir að ágóðahlutinn væri kr. 1.060 þús. á árinu 2009 en hann varð kr. 708 þús. Því er hér um leiðréttingu að ræða.

10. 0282 LÍKNARSJÓÐUR

Lagt er til að fallið verði frá styrkveitingum undir þessum lið en í áætluninni var gert ráð fyrir kr. 100 þús. í styrk. Hér er lagt til að engir styrkir verði veittir.

11. 0401 SKÓLASVIÐ

Lagt er til að launakostnaður lækki um kr. 1.339 þús. og verði kr. 2.073. Þjónustukaup lækki um 200 þús. og verði kr. 4.000 þús.

12. 04111 NÁTTÚRULEIJKSKÓLINN KRAKKAKOT

Lagt er til að útgjöld Náttúruleijskólans Krakkakots lækki um kr. 10.819 þús.

Lagt er til að hver starfsmaður leikskólans megi ekki hafa meira en samtals 30 klst. í yfirtíð á ári. Einnig að við opnun og lokun leikskólans verði greitt álag á dagvinnukaup. Jafnframt að greitt verði fyrir ræstingu skv. uppmælingu og að öll ræsting fari fram fyrir kl. 20 á virkum dögum og kl. 18 á föstudögum þannig að ekki þurfi að borga aukaálag vegna ræstingar eftir þennan tíma. Með þessu fyrirkomulagi er gert ráð fyrir að hægt verði að spara í launakostnaði til viðbótar við aðgerðir bæjarstjórnar um kr. 9.046 þús.

Dagvistargjöld hækka um kr. 600 þús. og verða kr. 24.126 þús.

Útgjöld til vörukaupa verði lækkuð um samtals kr. 380 þús. Um er að ræða lækkun á eftifarandi liðum: bókakaup um kr. 60 þús., ljósritunarvörur um kr. 30 þús., prenthyldi, blek og duft um kr. 100 þús., kaffivörur um kr. 100 þús. og minniháttar kennslutæki og almenn vörukaup samtals um kr. 90 þús.

Lagt er til að þjónustukaup lækki samtals um kr. 790 þús. Bílastyrkir lækki um kr. 120 þús., skólaferðalög um kr. 150 þús., vinna utan þjónustusamnings um kr. 100 þús., kerfisleiga um kr. 90 þús. og öryggisgæsla um kr. 330 þús., skv. tilboði. Leitað hefur verið nýrra tilboða í öryggisgæslu og hljóðar tilboðið upp á lækkun sem þessu nemur. Regluleg koma öryggisvarða á staðinn verði aflögð.

13. 04112 LEIJSKÓLINN HOLTAKOT

Lagt er til að útgjöld Leikskólans Holtakots lækki nettó um kr. 10.264 þús.

Lagt er til að dagvistargjöld hækki um kr. 440 þús.

Lagt er til að hver starfsmaður megi ekki hafa meira en samtals 30 klst. í yfirtíð á ári. Einnig að við opnun og lokun leikskólans verði greitt álag á dagvinnukaup. Jafnframt að greitt verði fyrir ræstingu skv. uppmælingu og að öll ræsting fari fram fyrir kl. 20 á virkum dögum og kl. 18 á föstudögum þannig að ekki þurfi að borga aukaálag vegna ræstingar eftir þennan tíma. Með þessu fyrirkomulagi er gert ráð fyrir að hægt verði að spara í launakostnaði til viðbótar við aðgerðir bæjarstjórnar kr. 3.699 þús.

Lagt er til að vörukaup hækki samtals nettó um kr. 1.822 þús. Kostnaður vegna bókakaupa og ritfanga lækki um kr. 90 þús. Vörukaup til endursölu þarf að leiðréttu og hækka um kr. 2.899 þús. Liðurinn kaffivörur lækki um kr. 50 þús., leikföng og tómstundatæki lækki um kr. 100 þús., búsaþöld um kr. 30 þús., föndurefni um kr. 170 þús. og önnur vörukaup um kr. 637 þús.

Þjónustukaup lækki samtals um kr. 814 þús. Símgjöld lækki um kr. 50 þús., starfsmannabifreiðar um kr. 20 þús., sendiferðabifreiðar um kr. 25 þús., skólaferðalög um kr. 50 þús., öryggisgæsla um kr. 519 þús., skv. tilboði, námskeið og skólagjöld um kr. 100 þús. og önnur þjónustukaup um kr. 50 þús.

14. 0420 SKÓLANEFND

Lagt er til að útgjöld vegna skólanefndar lækki um kr. 100 þús.

Lagt er til að liðurinn önnur vörukaup lækki um kr. 100 þús.

15. 0417 DAGVISTUN Í HEIMAHÚSUM.

Lagt er til að útgjöld vegna dagvistunar í heimahúsum hækki um kr. 1.420 þús.

16. 04211 ÁLFTANESSKÓLI

Lagt er til að útgjöld til skólans á árinu 2011 lækki um kr. 44.548 þús. Jafnframt er lagt til að fjármálasvið skrái launaflokkaröðun kennara eftir menntun þeirra.

Lagt er til að skoðað verði hvort fækka megi um tvær bekkjardeildir í skólanum frá því sem var á árinu 2009, yfirvinna hjá almennum starfsmönnum verði ekki leyfð og að gangaverðir annist ræstingavinnu. Jafnframt verði fjöldi almennra starfsmanna tekinn til endurskoðunar og ekki verði leyfðar neinar launagreiðslur umfram kjarasamninga. Samtals er gert ráð fyrir að þetta spari í launakostnað á árinu 2011 a.m.k. kr. 31.794 og á árinu 2012 til viðbótar kr. 10.000. Gert er ráð fyrir að fjölgja þurfi gangavörðum vegna þessa.

Lögð er áhersla á að starfsmenn fái ekki greitt fyrir aukastörf sem þeir sinna í öðru 100% starfi. Komi til þess að starfsmaður sinni öðru starfi aukalega við skólann er eðlilegt að starfshlutfallið í fastastarfinu minnki sem nemi aukastarfinu.

Lagt er til að liðurinn vörukaup lækki samtals um kr. 4.014 þús. Ritföng lækki um kr. 150 þús., námsgögn um kr. 200 þús., borð og stólar um kr. 100. þús., vinnufatnaður um kr. 20 þús., efni fyrir listmennt um kr. 300 þús., föndurefni um kr. 200 þús. og vegna kóra um kr. 124 þús. Auk þess lækkar liðurinn önnur vörukaup um kr. 3.220 þús.

Lagt er til að liðurinn þjónustukaup lækki samtals um kr. 8.740 þús. Leigubifreiðar lækki um kr. 50 þús., skólaakstur um kr. 490 þús., sendibifreiðar um kr. 50 þús., dagpeningar innanlands um kr. 50 þús., vinna utan þjónustusamninga um kr. 200 þús., öryggisgæsla um kr. 400 þús., skv. tilboði, námskeið og skólagjöld um kr. 300 þús. og aðkeypt ræsting um kr. 7.200 þús.

Í áætlun bæjarstjórnar er gert ráð fyrir aðkeyptri ræstingu fyrir kr. 7.200 þús. Hér er gert ráð fyrir að því verði hætt og gangaverðir sjá um ræstinguna, sjá hér að framan.

Miðað við þessa áætlun er gert ráð fyrir að heildarkostnaður við Álftanesskóla á árinu 2011 verði nettó kr. 389.073 þús.

Nokkur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu styðjast við svokallaðan skólavísi við áætlun á framlögum til grunnskóla. Hér er um ákveðið reiknilíkan að ræða. Settar eru ákveðnar forsendur í líkanið, út frá þeim reiknar það út og gerir rekstrararáætlun fyrir viðkomandi grunnskóla og þannig eru rekstrarframlögin ákveðin. Til að færa frekari rök fyrir tillögu fjárhaldsstjórnar um lækkun kostnaðar við grunnskólann var óskað eftir því við eitt af nágrannasveitarfélögunum að það setti inn í sinn skólavísi forsendur frá Álftanesskóla til að finna út hvert framlagið yrði skv. reglum þess sveitarfélags.

Tafla 13: Framlag til Álftanesskóla skv. skólavísi hjá einu af sveitarfélögunum á höfuðborgarsvæðinu í samanburði við rauntölur og áætlanir fyrir Álftanesskóla

	Framlag skv. skólavísi	Árs- reikningur 2009	Áætlun bæjar- stjórnar 2010	Áætlun fjárhalds- stjórnar 2011
Laun	268.714	349.400	336.000	304.206
Annar rekstur	92.223	97.253	97.621	84.8677
Niðurstaða skólavísis	360.937			
Kostnaður v/rekstrar tölvu	22.558			
Kostn. v stuðningsfulltrúa	20.000			
Samtals	403.495	446.653	433.621	389.073

Tvennt er ekki í reiknilíkaninu. Annars vegar kostnaður vegna tölvuþjónustu, sem bætt er við miðað við kostnað á hverja einstöku tölvu, sem er í notkun í skólanum. Hefur þeim kostnaði verið bætt við niðurstöðu skólavísis. Hluti þess kostnaðar er meðtalinn í launakostnaði hjá Álftanesskóla vegna starfsmanns í 50% starfi. Hins vegar vantar launakostnað vegna stuðningsfulltrúa sem þarf að bæta við skólavísinn en er í launakostnaði hjá Álftanesskóla. Þeim kostnaði, eins og hann var á sl. ári hjá Álftanesskóla, hefur verið bætt við niðurstöðu skólavísis. Samkvæmt þessu er áætlun fjárhaldsstjórnar nálægt því sem kemur úr skólavísí hjá viðkomandi sveitarfélagi. Það er athyglisvert að mismunurinn liggur að mestu í launum ef reksturinn 2009 er skoðaður. Annar rekstur er svipaður og er það í samræmi við það sem sagt hefur verið hér að framan.

Telja verður eðlilegt að fjármálasvið skrái menntun kennara til launa en ekki skólastjóri.

17. 0423 SKÓLAMÖTUNEYTI

Kostnaður vegna niðurgreiðslu skólamáltíða fellur niður.

Við það sparast kr. 5.500 þús.

18. 0427 VALLARHÚS

Lagt er til að kostnaður vegna vallarhúss hækki um kr. 315 þús.

Hér er hækkun vegna vanáætlunar í áætlun bæjarstjórnar.

19. 0428 FRÍSTUND

Lagt er til að kostnaður vegna Frístundar lækki um kr. 823 þús.

Lagt er til að launakostnaður lækki um 450 þús., vörukaup um kr. 200 þús. og þjónustukaup um kr. 173 þús.

20. 04511 TÓNLISTARSKÓLI ÁLFTANESS.

Lagt er til að kostnaður vegna Tónlistarskóla Álftaness lækki um kr. 17.536 þús. frá

áætlun ársins 2010.

Lagt er til að launakostnaður lækki um 21.233 þús., vörukaup og þjónustukaup lækki samtals um kr. 1.087 þús. Heildarkostnaður við tónlistarskólann er áætlaður kr. 25.170 þús. Ljóst er að þær aðgerðir sem gripið hefur verið til á yfirstandandi skólaári nægja ekki til að ná þessu markmiði og því þurfi að grípa til frekari aðgerða á árinu 2011.

21. 04512 ANNAR TÓNLISTARSKÓLAKOSTNAÐUR

Lagt er til að ekki verði greitt fyrir nám í tónlistarskólum annarra sveitarfélaga. Kostnaður lækkar um kr. 2.000 þús.

22. 0572 SUMARHÁTÍÐ, ANNAÐ EN 17. JÚNÍ

Lagt er til að allur kostnaður vegna annarra sumarhátíða falli niður, samtals um kr. 700 þús.

Leitað verði eftir því að félagasamtök annist aðrar sumarhátíðir. Þjónustumiðstöð geti veitt aðstoð við undirbúning í formi vinnu á dagvinnutíma.

23. 0605 ÍþRÓTTA- OG TÓMSTUNAFULLTRÚI

Lagt er til að launakostnaður hækki um kr. 4.492 þús.

Um er að ræða tilfærslu af deild 06551 Sundlaug. Vöru og þjónustukaup lækka um samtals kr. 481 þús.

24. 0627 VINNUSKÓLI

Lagt er til að heildarkostnaður við vinnuskóla hækki um kr. 3.134 þús. og verði kr. 12.111 þús. sem er sami kostnaður og vegna sumarstarfsins 2010.

25. 0631 HÁTİÐARSALUR

Lagt er til að önnur vörukaup lækki um kr. 200 þús.

Engin útgjöld voru vegna þessa á árinu 2009.

26. 0632 SKÁTAHEIMILI

Lagt er til að önnur þjónustukaup verði lækki um kr. 490 þús.

Engin útgjöld voru vegna þessa liðar árið 2009.

27. 0633 FÉLAGSMIÐSTÖÐ ÁLFTANESS

Lagt er til að útgjöld vegna félagsmiðstöðvarinnar lækki um kr. 1.980 þús.

Lagt er til að launaútgjöld lækki um kr. 400 þús. og verði í samræmi við það sem þau voru árið 2009. Einnig er lagt til að kaffi- og matarkostnaður lækki um kr. 120 þús.

Lagt er til að önnur vörukaup lækki um kr. 490 þús. og verði í samræmi við það sem þau voru árið 2009.

Lagt er til að þjónustukaup lækki samtals um 970 þús. og verði í samræmi við það sem þau voru á árinu 2009. Hópferðabifreiðar lækki um kr. 400 þús., fundir og ráðstefnur um kr. 80 þús., risna og gjafir um kr. 50 þús. og önnur þjónustukaup um kr. 440 þús.

28. 06511 ÍPRÓTTAHÚS

Lagt er til að útgjöld vegna íþróttahúss hækki um kr. 7.591 þús. Launakostnaður hækkar um kr. 8.392 þús. Um er að ræða tilfærslu af deild 06551 Sundlaug. Vörukaup lækka um kr. 200 þús. og þjónustukaup um kr. 601 þús.

29. SUNDLAUG 06551

Lagt er til að starf umsjónarmanns með sundlaug og íþróttahúsi verði sameinað starfi íþróttá- og æskulýðsfulltrúa.

Lagt er til að öll ræstingavinna verði skipulögð þannig að hún geti farið fram á opnunartíma sundlaugar og íþróttahúss. Starfsmenn á vakt annist alla ræstingu. Yfirvinna verði ekki leyfð nema í undantekningartilfellum.

Kannað verði hvort ekki sé mögulegt að nýta baðklefa í sundlaug einnig fyrir íþróttahús, þannig að ekki þurfi að vera með baðvörsu á tveimur stöðum. Einnig myndi það draga úr ræstingarþörf.

Hætt verði allri sölu á matvælum í afgreiðslu heldur verði salan í sjálfsölu. Einnig verði dregið úr annarri sölu og einungis soldur nauðsynjavarningur tengdur sundrekstrinum.

Óskað verði eftir endurskoðun á samning við Nautilus en hann er sveitarfélaginiu mjög óhagstæður.

Lagt er til að rekstrarkostnaður sundlaugarinnar verði bættur sem nemur nettó kr. 1.609 þús.

Með sameiningu starfa umsjónarmanns íþróttamannvirkja og íþróttá- og æskulýðsfulltrúa fæst betri nýting á þessum störfum og einnig betri þjónusta við íbúa. Vaktstjórar heyra nú beint undir íþróttá- og æskulýðsfulltrúa. Þetta fyrirkomulag viðgengst t.d. í Mosfellsbæ og hefur gefist vel. Vegna þessa þarf að leiðréttu launakostnað hjá sundlaug þar sem laun vegna umsjónarmanns íþróttamannvirkja eru þar meðtalin.

Lögð er áhersla á að öll ræsting fari fram á opnunartíma sundlaugar og íþróttahúss nema klórreinsun (sóthreinsun). Með þessu fyrirkomulagi næst mikil hagræðing en þetta þarf að skipuleggja vel. Mikilvægt er að starfsmenn þurfi ekki samtímis að sinna öðrum störfum svo sem rekstri veitingasölu. Yfirvinna verði ekki leyfð nema í undantekningartilfellum.

Mikil hagræðing mun felast í því ef hægt verður að nýta baðklefa sundlaugar einnig fyrir gesti íþróttahúss á sama tíma. Þannig þarf ekki baðvörsu vegna baðklefa í íþróttahúsi og ræsta þarf færri rými.

Til að ná sem bestri hagræðingu hvað varðar vinnuferla starfsmanna er mikilvægt að svo til allri sölu verði hætt og í stað þess m.a. settir upp sjálfsalar þar sem hægt verður að nálgast ýmiss konar varning.

Samningurinn við Nautilus er sveitarfélaginiu afar óhagstæður. Í honum felst m.a. að sveitarfélagið leigir húsnæðið til Nautilus, sér um alla ræstingu á því, alla aðgangssölu

og eftirlit með gestum. Einnig þarf að vera með opnunartíma lengri en í sundlaug sem kalla á aukinn launakostnað. Jafnframt fær sundlaugin mun minni tekjur af árskorti gesta Nautiliusar en ef árskort er keypt einungis í sundlaugina. Getur munað allt að 15.230 kr. á einu árskorti, sem sundlaugin fær minna en ef selt er einungis árskort í sundlaugina, sem kostar kr. 24.200.

Lagt er til að leitað verði eftir hækjun á greiðslum frá Nautilus sem skila myndi sundlauginni a.m.k. kr. 3.500 þús. á ársgrundvelli í auknar tekjur.

Jafnframt er lagt til að opnunartími íþróttamiðstöðvar verði til kl. 21 á virkum dögum og þá loki sundlaugin sjálf kl. 20:00. Lagt er til að opnunartími um helgar verði einnig styttr og þá loki sundlaugin kl 17:00. Með þessu fyrirkomulagi verður launakostnaður kr. 38.844 þús. sem er kr. 4.909 þús. lækkun frá áætlun bæjarstjórnar 2010. Í áætlun bæjarstjórnar var orkukostnaður vanmetinn og hækkar um kr. 7.650 þús. Þjónustukaup lækka um kr. 3.851 þús.

30. 0661 ÍþRÓTTASVÆÐI

Lagt er til að útgjöld vegna íþróttasvæða verði lækkuð samtals um kr. 1.600 þús. og að styrkveitingar til íþróttafélaga verði teknar til endurskoðunar.

Útgjöld vegna málningavarra lækki um kr. 80 þús., vélavinna lækki um kr. 550 þús., skv. tilboði, framlag til UMFÁ lækki um kr. 370 þús. og um kr. 600 þús. til Golfklúbbs Álftaness.

Íþróttafélög fá styrki undir nokkrum gjaldaliðum. Hér er lagt til að þessar styrkveitingar verði samræmdar. Þessi sömu félög fá einnig styrk undir liðnum íþróttafélög, þar sem UMFÁ fær kr. 7 millj., og lokur er undir liðnum framlög og styrkir gert ráð fyrir framlögum bæði til UMFÁ og Golfklúbbs Álftaness. Í fjárhagsáætlun bæjarstjórnar er gert ráð fyrir framlögum til UMFÁ undir þremur fjárhagslyklum samtals að upphæð kr. 7.870 þús. Lagt er til í fjárhagsáætlun bæjarstjórnar að golfklúbburinn fái styrki undir tveimur bókhaldslyklum samtals að upphæð kr. 950 þús. Auk þessa hefur sveitarfélagið útvegað þessum félögum starfsmenn til að sjá um íþróttasvæðin á sumrin. Hér er lögð áhersla á að þessi mál verði samræmd og mörkuð ákveðin stefna í styrktarmálum vegna íþróttafélaga og félagasamtaka.

31. 0689 AÐRIR STYRKIR

Lagt er til að aðrir styrkir lækki um kr. 1.260 þús. og að styrkjamál verði samræmd.

Lagt er til að lækkaður verði styrkur til UMFÁ um kr. 500 þús., til Hestamannafélagsins Sóta um kr. 170 þús., Skátafélagsins Svana um 350 þús., og Kajakkklúbbsins Sviða um kr. 240 þús.

Lögð er áhersla á að sveitarstjórn marki sér stefnu í styrktarmálum.

32. 0744 SJÓVARNARGARDAR

Lagt er til að framlög til sjóvarnargarða lækki um kr. 550 þús. og verði kr. 250 þús.

33. 0901 TÆKNIDEILD

Lagt er til að kostnaður við tæknideild lækki um kr. 3.810 þús. og verði kr. 4.100 þús.

34. 0911 MÆLINGAR OG KORTAGERÐ

Lagt er til að kostnaður lækki um kr. 700. þús. og verði kr. 0.

35. 0922 ÁÐALSKIPULAG

Lagt er til að þjónustukaup lækki um kr. 300 þús. og verði kr. 1.400 þús.

36. 1059 GÖTULÝSING

Lagt er til að liðurinn rafmagn verði lækkaður um kr. 1.900 þús.

Tillagan er í samræmi við rafmagnskaup á árinu 2009.

37. 1061 SNJÓMOKSTUR

Lagt er til að liðurinn vélavinna verði lækkaður um kr. 1.500 þús.

Á árinu 2009 var þessi kostnaður kr. 376 þús. Hér er gert ráð fyrir kr. 1.000 vegna þessa á árinu 2011.

38. 1145 HREINSUN BÆJARLANDSINS

Lagt er til að kostnaður við vörukaup hækki úr kr. 0 í kr. 400 þús.

39. 1304 ATVINNUMÁLAVERKEFNI

Lagt er til að kostnaður við atvinnumálaverkefni lækki úr kr. 900 þús. í kr. 250 þús.

40. 21011 BÆJARSTJÓRN

Lagt er til að liðurinn önnur vörukaup lækki um kr. 900 þús. og þjónustukaup hækki um kr. 170 þús.

41. 21012 BÆJARRÁÐ

Lagt er til að launakostnaður vegna bæjarráðs lækki um kr. 1.332 þús.

Tillagan er til samræmingar við launakostnað bæjarráðs á árinu 2009.

42. 2140 BÆJARSKRIFSTOFA

Lagt er til að útgjöld bæjarskrifstofu lækki samtals um kr. 11.676 þús.

Lagt er til að fastri yfirvinnu hjá almennum starfsmönnum verði sagt upp og yfirvinnan verði tekin til endurskoðunar. Einnig að störf verði sameinuð þannig að hægt verði að fækka um 0,7 stöðugildi. Gert er ráð fyrir að þetta lækki kostnað um kr. 7.868 þús.

Lagt er til að vörukaup lækki samtals um kr. 2.940 þús. Kostnaður vegna tímarita, blaða og áskriftargjalda lækki um kr. 90 þús., kaffivara lækki um kr. 200 þús. Hætt verði að kaupa meðlæti fyrir starfsmenn. Á árinu 2009 var þessi liður kr. 2.003 þús. Nú er gert ráð fyrir að hann verði kr. 500 þús. Hætt verði að greiða starfsfólk fyrir

vinnufatnað, kr. 250 þús. og liðurinn önnur vörukaup verði lækkaður um kr. 2.400 þús., sem er í samræmi við útgjöld vegna þess liðar á árinu 2009.

Lagt er til að þjónustukaup lækki samtals um kr. 898 þús. Leigubifreiðar lækki um kr. 30 þús., öryggisgæsla um kr. 88 þús., skv. tilboði, ráðningarþjónusta um kr. 500 þús., námskeið, skólagjöld og félagsgjöld um kr. 130 þús. og viðhald húss um kr. 150 þús., sem á að vera undir eignasjóði.

43. 2153 KYNNING SVEITARFÉLAGSINS

Lagt er til að liðurinn önnur þjónustukaup lækki um kr. 150 þús.

44. 13 OG 14 ÁHALDAHÚS OG ÞJÓNUSTUDEILD

Lagt er til að fækkað verði um tvö stöðugildi áhaldahúss og þjónustudeildar samtals. Öll föst yfirvinna verði tekin til endurskoðunar. Jafnframt verði fækkað um a.m.k. tvær bifreiðar hjá áhaldahúsinu. Samtals er hér gert ráð fyrir sparnaði að fjárhæð kr. 7.759 þús.

Jafnframt er lagt til að umsjónarmaður húsnæðis grunnskólans hafi einnig umsjón með öðru húsnæði í eigu sveitarfélagsins.

Tillaga um að fela húsverði grunnskólans að sjá um aðrar húseignir er í samræmi við það sem gerist hjá öðrum sveitarfélögum, t.d. hjá Hafnarfjarðarbæ og víðar.

Samhliða verkefnum húsvarðar hefur húsvörðurinn jafnframt sinnt kennslu í vinnutíma sínum, þannig er ljóst er að tími er aflögu í starfi húsvarðar grunnskólans. Hér er lagt til að hann hætti kennslu og sinni umsjón með öðrum fasteignum sveitarfélagsins að undanskildum íþróttamannvirkjum sem íþróttat- og æskulýðsfulltrúi sinnir.

Lokaorð

Það er niðurstaða fjárhaldsstjórnar og í samræmi við niðurstöðu sem fram kemur í skýrslu KPMG, dags. í janúar 2010, að til þess að leysa fjárhagsvanda Sveitarfélagsins Álftanes þurfi að leysa sveitarfélagið alfarið undan öllum leiguskuldbindingum, sem eru utan efnahags. Samkvæmt ársreikning sveitarfélagsins 2009 eru þessar skuldbindingar 4.106 millj. kr. Meðfylgjandi fjárhagsáætlun gerir ráð fyrir að málefni sveitarfélagsins leysist í þessa veru. Þetta þýdir að skuldir og skuldbindingar sveitarfélagsins fari úr 518% af tekjum í árslok 2009 í rétt innan við 250% í árslok 2010. Áætlunin sýnir að sveitarfélagið á að geta staðið undir skuldum að þessari stærð. Hins vegar er ljóst að ekki verður mikið svigrúm til framkvæmda og/eða viðhalds.

Til þessa að sveitarfélagið geti staðið í skilum þarf að vera a.m.k. 5% álag á útsvar fram til ársins 2014. Með sameiningu við annað sveitarfélag ynnist hins vegar það mikil hagræðing að hægt ætti að vera að leggja 5% álagið niður. Því er það niðurstaða fjárhaldsstjórnar að samhliða þessum aðgerðum þurfi sveitarfélagið að sameinast öðru sveitarfélagi.

Nú standa yfir viðræður við viðkomandi aðila um tillögu fjárhaldsstjórnar um lausn á fjárhagsvanda sveitarfélagsins er varða m.a. leiguskuldbindingar þess. Stefnt er að því að niðurstaða í þeim viðræðum liggi fyrir fyrir jól.

Niðurstaða fjárhaldsstjórnar er því sem hér segir:

1. Fara þarf í verulegar hagræðingaraðgerðir í rekstri sveitarfélagsins, skv. meðfylgjandi fjárhagsáætlun. Flestum þessara aðgerða hefur nú þegar verið hrundið í framkvæmd. Sveitarfélagið geri greiðsluáætlun fyrir hvern mánuð næsta árs og að henni verði fylgt eftir. Sé rekstrarliður að fara fram úr áætlun verði þegar gripið til aðgerða.
2. Sveitarfélagið verði leyst undan öllum leiguskuldbindingum skv. fyrir liggjandi tillögu þar um.
3. Sveitarfélagið sameinist öðru sveitarfélagi fyrir mitt næsta ár.

Nái framanritað fram að ganga ættu íbúar sveitarfélagsins fljótlega að verða varir við jákvæðar breytingar í samfélagi þeirra. Brýnt er að þetta nái fram að ganga þannig að íbúarnir þurfi ekki að líða lengur fyrir það óvissuástand sem þeir hafa þurft að búa við um langa hríð.

Reykjavík, 13.12.2010,

Í fjárhaldsstjórn Sveitarfélagsins Álftanes

Andri Árnason,
formaður

Elín Guðjónsdóttir

Haraldur L. Haraldsson

Fylgiskjöl

- 1) Áætlun fjárhaldsstjórnar 2011 og 2012 ásamt þriggja ára áætlun 2012 til 2014